

haar zodoende ook gelukte, met van Arkel in contact te komen. Hij werd eind november gearresteerd – de groep-'Albrecht' was haar tweede leider kwijt.¹ Vijf van de Jonge's naaste medewerkers kwamen toen begin december in Utrecht samen, onder hen Th. J. A. M. van Lier en C. C. van den Heuvel. Besloten werd dat deze twee voortaan de groep zouden leiden. Zij trokken er nog een derde voor aan: de vier-en-twintigjarige mr. C. Brouwer, een Dordrechtenaar, die in Utrecht gestudeerd had, secretaris was geweest van de vereniging van gereformeerde (en ook wel orthodox-hervormde) studenten, de *Societas Studiosorum Reformatorum*, en door de Jonge aangesteld was als hoofdverkenner voor het district Dordrecht. Doordat van Lier, door van den Heuvel bijgestaan, van januari '44 af veel tijd ging besteden aan nieuwe pogingen om naar Engeland over te steken, kwam de organisatorische leiding van de spionage in hoofdzaak op de schouders van Brouwer te liggen. Brouwer was niet alleen begiftigd met veel doorzettingsvermogen en een fijn ontwikkeld gevoel voor *security* maar ook met grote organisatorische capaciteiten. Hem moet men zien als de man die van de groep-'Albrecht' een van de meest effectieve Nederlandse spionage-groepen gemaakt heeft.

Bij dat laatste was van belang dat de groep-'Albrecht' systematisch gebruik ging maken van clandestiene telefoonverbindingen. In februari '44 namelijk, vernam een van haar leidende figuren bij toeval dat de Provinciale Noordbrabantse Electriciteitsmaatschappij in heel Noord-Brabant een eigen telefoonnet bezat; dat bedrijfsnet werd niet door de Duitsers gecontroleerd. Hij nam contact op met technici van de Pnem en enige tijd later beschikten de Noordbrabantse medewerkers van de groep-'Albrecht' over een sleutel waarmee zij de schakelhuisjes van de Pnem konden betreden om van daaruit hun waarnemingen per bedrijfstelefoon naar een centraal punt door te geven. Begin juni '44 werd dit systeem ook in Limburg toegepast en was bovendien het bedrijfsnet van de Limburgse electriciteitsmaatschappij aan het Noordbrabantse net gekoppeld.

In de eerste maanden van '44 kreeg de groep-'Albrecht' haar rapporten en schetskaarten het land uit door ze mee te geven hetzij aan de koeriers van de Zwitserse Weg, hetzij aan een hoge functionaris van Philips, mr. W. E. A. de Graaff, die herhaaldelijk van de Duitsers verlof kreeg om naar Zwitserland te reizen. Uiteraard was die situatie weinig bevredigend: juist een spionagegroep had behoefte aan een zendverbinding. Begin mei '44 werd die wens vervuld: 'Albrecht' kreeg toen de beschikking over een marconist, W. Visser,

¹ Van Arkel werd met de Jonge ter dood veroordeeld en als *Nacht-und-Nebel*-gevangene afgevoerd; ook hij overleefde de oorlog.